

Notitie : Quickscan flora en fauna ruimtelijke ontwikkeling Vendelstraat, Liempde

Datum : 11 augustus 2016
Opdrachtgever : Dhr. H. Koppen
Projectnummer : 211x08616
Opgesteld door : Rachel Lauwerijssen
Gecontroleerd :
door:

Koppen Bouwbedrijf BV is voornemens om binnen de pastorietuin aan de Vendelstraat te Liempde diverse nieuwbouwwoningen te realiseren. Bij ruimtelijke planvorming is een toetsing aan de natuurwetgeving verplicht. Door middel van een verkennend flora- en faunaonderzoek is een beoordeling gemaakt van de effecten die het plan zal hebben op beschermde natuurwaarden. Hierdoor wordt duidelijk of het plan in overeenstemming is met de natuurwetgeving.

Natuurbescherming in Nederland

De bescherming van de natuur is in Nederland vastgelegd in respectievelijk de Natuurbeschermingswet (NB-wet) en de Flora- en faunawet (FF-wet). Deze wetten vormen een uitwerking van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Daarnaast vindt beleidsmatige gebiedsbescherming plaats door middel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet heeft betrekking op de Europees beschermde Natura 2000-gebieden en de Beschermde natuurmonumenten. De Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden worden in Nederland gecombineerd als Natura 2000-gebieden aangewezen. Als er naar aanleiding van projecten, plannen en activiteiten mogelijk significante effecten optreden, dienen deze vooraf in kaart gebracht en beoordeeld te worden. Projecten, plannen en activiteiten die mogelijk een negatief effect hebben op de beschermde natuur in een Nature 2000-gebied (of Beschermde natuurmonument) zijn vergunningsplichtig.

Provinciaal beleid

De provinciale groenstructuur bestaande uit het Brabants Natuurnetwerk (voormalig EHS) en Groenblauwe Mantel zij ruimtelijk vastgelegd in de hernieuwde Verordening Ruimte 2014. Het Brabants Natuurnetwerk is een robuust netwerk van natuurgebieden en tussenliggende verbindingzones. Dit netwerk bestaat uit bestaande natuurgebieden, nieuwe aan te leggen natuur en verbindingzones tussen de gebieden. Ook de beheergebieden voor agrarische natuurbeheer behoren tot het Brabants Natuurnetwerk. De feitelijke beleidsmatige gebiedsbescherming vindt plaats middels de uitwerking van het provinciaal beleid in de gemeentelijke bestemmingsplannen.

Flora- en Faunawet

De Flora- en Faunawet heeft betrekking op alle in Nederland in het wild voorkomende zoogdieren, (trek)vogels, reptielen en amfibieën, een aantal vissen, libellen en vlinders, enkele bijzondere en min of meer zeldzame ongewervelde diersoorten (uit de groepen kevers, mieren, schelp- en schaaldie-

ren) en een honderdtal vaatplanten. Voor alle soorten, dus ook voor de soorten die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt de zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 2 Flora- en faunawet). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemers passende maatregelen neemt om schade aan aanwezige soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet veront-rusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet naast de zorgplicht ook rekening gehouden worden met de juridisch zwaarder beschermde soorten uit 'tabel 2', de bijlage 1 soorten van het besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten, de soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn (tezamen tabel 3) en met alle vogels. Op de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het Ministerie van LNV (augustus 2009) wordt onderscheid gemaakt in verschillende categorieën vogelnesten. Van de meeste vogelsoorten zijn de nesten uitsluitend beschermd wanneer deze tijdens de broed- en nestperiode in gebruik zijn. Het gaat om soorten die jaarlijks nieuwe nesten maken. Van een aantal soorten roofvogels en uilen, koloniebroeders en gebouw bewonende vogelsoorten ('categorie 1-4 soorten') zijn de nesten en de functionele leefomgeving jaarrond beschermend. Tenslotte is er een categorie nesten van vogelsoorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als die broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen ('categorie 5-soorten').

Komen soorten van de hierboven genoemde beschermingsregimes voor, dan is de eerste vraag of de voorgenomen activiteit effecten heeft op de beschermde soorten. Treden er effecten op, dan dient er gekeken te worden of er passende maatregelen getroffen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust en verblijfplaats te garanderen.

Werkwijze quickscan flora en fauna

In de quickscan zijn de gevolgen van de ruimtelijke ingreep afgezet tegen de aanwezige natuurwaarden vanuit de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet en planologisch beschermde natuurwaarden. Deze werkwijze vloeit voort uit de 'Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen' van het Ministerie van LNV van september 2009.

Om een beeld te krijgen van de natuurwaarden is op 10 augustus 2016 door een ecooloog van BRO¹ een verkennend veldbezoek gebracht aan het plangebied. Mogelijke verblijfplaatsen en sporen van dieren zijn onderzocht. Hierbij is onder andere gebruik gemaakt van de checklist aanwezigheid (inschatten mogelijke aanwezigheid vleermuizen in een Flora- en faunawet vooronderzoek) uit het Vleermuisprotocol versie 25 maart 2013. Naast een veldbezoek is er een bronnenonderzoek gedaan. Voor dit bronnenonderzoek is onder meer gebruik gemaakt van de quickscanhulp (quickscanhulp.nl). De quickscanhulp geeft een overzicht van gegevens (van de afgelopen vijf jaar) uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens.

¹ BRO is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en heeft als doel kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging. Onze werkzaamheden voeren wij dan ook uit volgens de door het NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010). De medewerkers binnen de discipline ecologie voldoen aan de door het Ministerie van EL&I genoemde voorwaarden voor ter zake deskundigen op het gebied van ecologisch onderzoek.

Aan de hand van het uitgevoerde onderzoek is vervolgens beoordeeld welke beschermde soorten daadwerkelijk voor (kunnen) komen binnen het plangebied en is er vervolgens een inschatting gemaakt van de effecten van de ruimtelijke ontwikkeling op beschermde natuurwaarden.

Beschrijving van het plangebied

De beschrijving van het plangebied omvat de ligging, de huidige situatie en de toekomstige situatie.

Ligging van het plangebied

Het plangebied ligt aan de Vendelstraat in de kern van Liempde, gemeente Boxtel. De Amersfoortcoördinaten van het midden van het plangebied zijn $X= 154.110$, $Y= 398.003$. Het plangebied is rood omkaderd weergegeven op de luchtfoto (figuur 1) en weergegeven als een rode ster op de topografische kaart (figuur 2).



Figuur 1: Luchtfoto plangebied



Figuur 2: Topografische kaart plangebied

Huidige situatie

Het plangebied bestaat uit een sterk verwilderde tuin begroeid met grassen, mossen, kruiden, struiken, jonge opslag en bomen. Op het plangebied zijn diverse bomen aanwezig, verspreid over de locatie. Het merendeel van de bomen is begroeid met klimplanten. Binnen het plangebied zijn twee grasvelden aanwezig; een grasveld aan de ingang van de pastorietaan en een grasveld verscholen tussen de begroeiing. Binnen het plangebied zijn enkele overkappingen aanwezig. Rondom het grasveld is een laag hekwerk geplaatst. Het grasveld bij de ingang van de pastorietaan wordt regelmatig gemaaid. Rondom de pastorietaan en langs de Vendelstraat is een beukenhaag.

Het plangebied sluit aan op de Vendelstraat. Rechts van het plangebied is een begraafplaats, links grenst het plangebied aan de pastorie en de kerk. De directe omgeving van het plangebied bestaat uit een woonwijk. Er is geen permanent oppervlaktewater binnen het plangebied. De volgende afbeeldingen (figuur 3 t/m 10) geven een impressie van het plangebied en de directe omgeving.



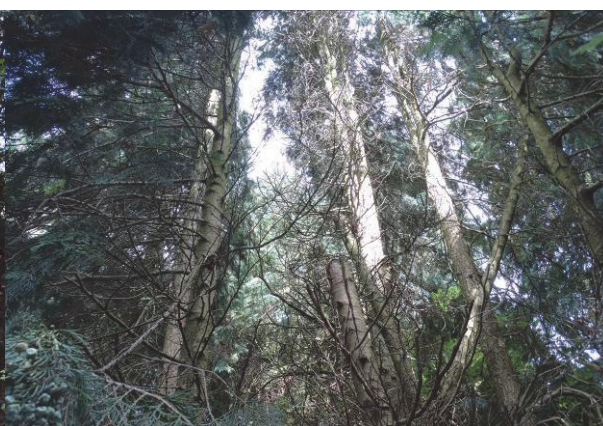
Figuur 3: Aanzicht plangebied



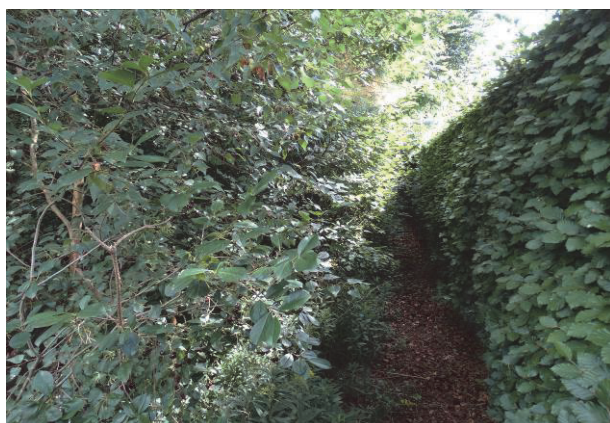
Figuur 4: Aanzicht plangebied, met uitzicht op de te realiseren toegangsweg



Figuur 5: Aanzicht overkapping



Figuur 6: Aanzicht coniferen



Figuur 7: Aanzicht begroeiing en beukenhaag



Figuur 8: Aanzicht begroeiing en grasveld



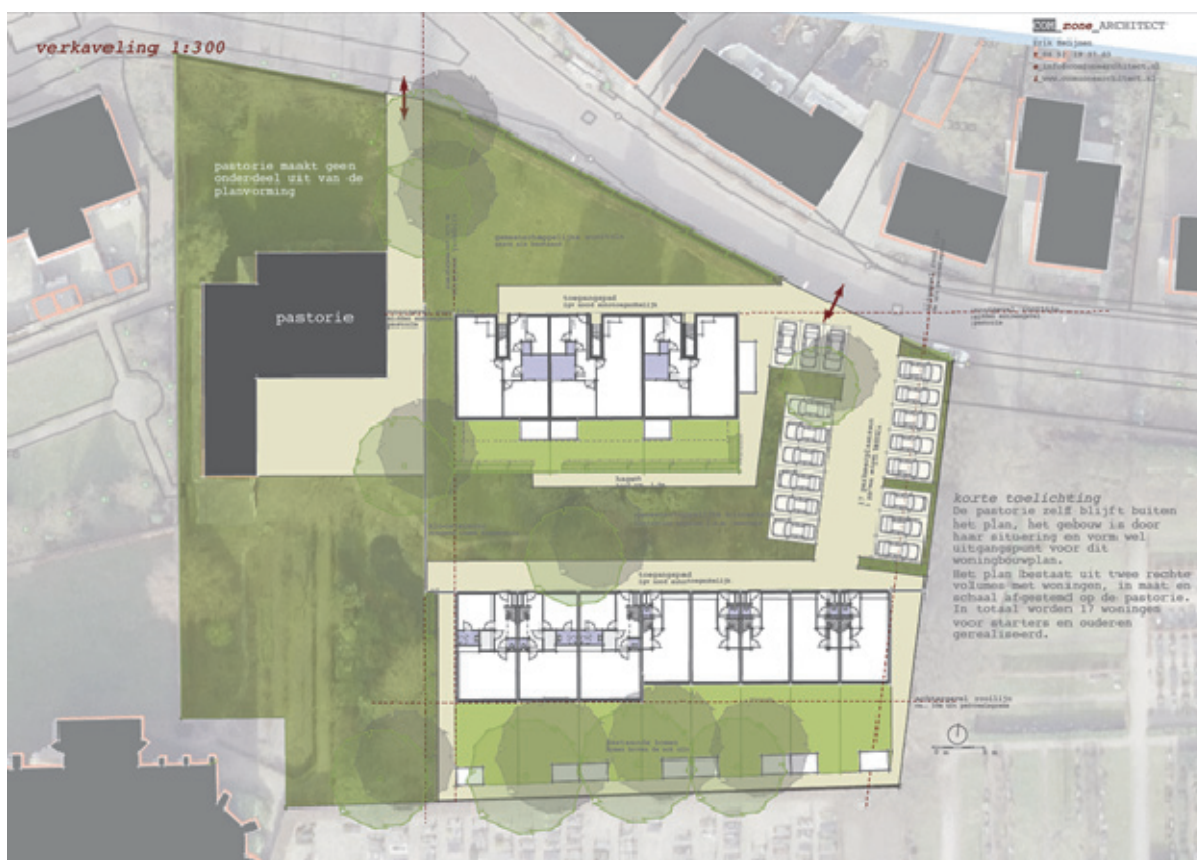
Figuur 9: Aanzicht begroeiing en overkapping



Figuur 10: Aanzicht begroeiing

Toekomstige (geplande) situatie

De gewenste ontwikkeling betreft het realiseren van 17 starters woningen en seniorenwoningen met bijbehorende parkeerplaatsen, zie figuur 11. De haag rondom het plangebied en de bomen en begroeiing binnen het plangebied worden zoveel mogelijk gehandhaafd. Om de ontwikkeling mogelijk te maken worden diverse struiken, kruiden en bomen en de overkappingen verwijderd. Het terrein zal vervolgens bouwrijp worden gemaakt en er zal grondverzet worden gepleegd.



Figuur 9: Schematische weergave concept verkeveling

Toetsing gebiedsbescherming

Wettelijke gebiedsbescherming

Het dichtstbijzijnde wettelijk beschermde natuurgebied, het Natura 2000-gebied Kampina & Oisterwijkse Vennen ligt op ongeveer 5 kilometer afstand. Gezien de afstand tot het Natura 2000-gebied en de aard van de ontwikkeling zijn significante effecten op voorhand uitgesloten. In de planvorming hoeft derhalve verder geen rekening gehouden te worden met de Natuurbeschermingswet.

Planologische gebiedsbescherming

Het plangebied ligt geheel buiten het Brabants Natuurnetwerk, de Groenblauwe Mantel of het attentiegebied ecologische hoofdstructuur. Het dichtstbijzijnde gebied, aangeduid als Groenblauwe Mantel bevindt zich op ongeveer 300 meter. Gezien de ligging buiten de begrensde planologische gebiedsbescherming zijn negatieve effecten op planologisch beschermde gebieden uitgesloten. In de planvorming hoeft om die reden verder geen rekening gehouden te worden met planologische beschermde gebieden.

Toetsing Flora- en faunawet

Vaatplanten

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde vaatplanten aangetroffen. In de directe omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van lange ereprijs en wilde marjolein (tabel 2). Het voorkomen van genoemde soorten wordt echter op voorhand uitgesloten vanwege het ontbreken van geschikte standplaatsen. Negatieve effecten voor vaatplanten worden op voorhand uitgesloten.

Grondgebonden zoogdieren

Diverse algemeen beschermde grondgebonden zoogdieren van tabel 1 (konijn, veldmuis, mol, etc.) kunnen mogelijk van het plangebied gebruik maken. Van deze algemeen beschermde zoogdieren zijn tijdens het veldbezoek sporen aangetroffen in de vorm van konijnenkeutels. De sporen zijn aangetroffen op het grasveld bij de ingang van de pastorietuin.

Het voorkomen van de eekhoorn, steenmarter (tabel 2), das en waterspitsmuis (tabel 3) zijn uit de directe omgeving bekend. Binnen het plangebied zijn er geen verblijfplaatsen en/of sporen van beschermde grondgebonden zoogdieren zoals eekhoorn of das aangetroffen. Gezien het ontbreken van geschikt habitat en de geïsoleerde ligging van het plangebied in het stedelijk gebied wordt het voorkomen van de steenmarter, das en waterspitsmuis op voorhand uitgesloten. Het is niet uitgesloten dat het plangebied deel uitmaakt van het leefgebied van eekhoorn.

Effectenbeoordeling

Voor de genoemde soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. In het kader van de algemene zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn geen specifieke maatregelen nodig.

Diverse bomen, struiken, begroeiing en jonge opslag worden met de planontwikkeling verwijderd. In de bomen zijn geen eekhoornnesten aangetroffen. In de omgeving is voldoende foerageergebied aanwezig, er verdwijnt geen essentieel foerageergebied voor de eekhoorn. Negatieve effecten op eekhoorn en overige zwaarder beschermde soorten grondgebonden zoogdieren worden op voorhand uitgesloten.

Vleermuizen

Uit het plangebied en/of omgeving zijn waarnemingen bekend van gewone grootoorvleermuis (tabel 3). In de ruimere omgeving zijn waarnemingen bekend van gewone en ruige dwergvleermuis, grijze grootoorvleermuis en laatvlieger (tabel 3). Tijdens het veldbezoek is gelet op de aanwezigheid van potentiële vaste verblijfplaatsen voor vleermuizen binnen het plangebied. Potentiële verblijfplaatsen in de vorm van spleten of hopen in de aanwezige bomen binnen het plangebied zijn niet aangetroffen. Hopen en spleten zijn wel aangetroffen in de bomen op de begraafplaats. Echter, er worden geen vaste rust- of verblijfplaatsen van vleermuizen verwacht in deze de bomen omdat de hopen en spleten op 1,5 meter hoogte of lager aanwezig zijn. Het is niet uitgesloten dat er vleermuizen aanwezig zijn in de kerk en/of de pastorie. De pastorie en de kerk behoren echter niet tot het plangebied. Negatieve effecten op potentiële rust- en verblijfplaatsen zijn om die reden uitgesloten.

Er gaat met de planontwikkeling geen essentiële vliegroute verloren, de verwilderde begroeiing (struiken, kruiden, etc.) wordt verwijderd, maar met de planontwikkeling blijven enkele bomen behouden. Verder blijven de hagen aan de randen van het plangebied behouden. Het is niet uitgesloten dat er met de planontwikkeling foerageergebied verloren gaat. Er is echter in de omgeving ruim voldoende bereikbaar foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op vleermuizen worden redelijkerwijze uitgesloten.

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn in en nabij het plangebied enkele vogelsoorten waargenomen waaronder merel, kauw, zwarte kraai, heggemus en vink. Binnen het plangebied bieden de aanwezige bomen en begroeiing geschikte nestlocaties voor broedvogels. Er is tijdens het veldbezoek een verlaten nest aangetroffen in een conifeer.

Waarnemingen van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten (waarvan ook het leefgebied/de functionele leefomgeving beschermd is) zoals huismus, gierzwaluw, kerkuil en roek zijn bekend in en nabij het plangebied. Nestlocaties van de genoemde soorten vogels zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen binnen het plangebied. Het is niet uitgesloten dat het plangebied onderdeel uitmaakt van het foerageergebied van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten die ook in de (ruimere) omgeving tot broeden kunnen komen, zoals de huismus.

Effectenbeoordeling

Diverse bomen, struiken, begroeiing en jonge opslag worden met de planontwikkeling verwijderd. Ook de conifeer waar een nest is aangetroffen wordt verwijderd. Het gaat hier om een tijdelijke bewoond nest, wat tijdens de quickscan reeds verlaten was. Door werkzaamheden in de directe omgeving van de bomen, struiken, begroeiing en jonge opslag kan er verstoring van broedende vogels plaatsvinden. Door werkzaamheden hier buiten de broedperiode (als broedseizoen kan de periode tussen half maart en half juli globaal worden aangehouden) uit te voeren dan wel te starten, wordt de kans op negatieve effecten geminimaliseerd. Indien op een locatie geen bewoonde nesten, broedende of nestelende vogels aanwezig zijn, mogen ook tijdens het broedseizoen werkzaamheden worden uitgevoerd. Het is dan wel vereist dat voor aanvang van werkzaamheden het opgaande groen geïnspecteerd wordt op aanwezige bewoonde nesten, legsels of nestjongen en, indien deze aanwezig zijn, de werkzaamheden uit te stellen tot nadat de jongen zijn uitgevlogen.

Met het ontwikkelen van het plangebied zou mogelijk leefgebied verloren kunnen gaan van enkele vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten. Voor huismus zal binnen het plangebied geschikt leefgebied ontstaan en behouden blijven. Voor kerkuil is het plangebied ongeschikt, voor overige soorten roofvogels zoals de roek blijft binnen en in de omgeving voldoende (alternatief) foerageergebied voorhanden. Negatieve effecten voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zijn uitgesloten.

Vissen, amfibieën en reptielen

Binnen het plangebied zijn geen beschermde vissen, amfibieën en reptielen aangetroffen. Uit het plangebied en/of directe omgeving (0-1 km) zijn wel waarnemingen bekend van kleine modderkruiper (tabel 2) en hazelworm (tabel 3). Binnen het plangebied is er geen permanent oppervlaktewater aanwezig. Het voorkomen van vissen en voortplantingsplaatsen voor amfibieën wordt om die reden op voorhand uitgesloten. Het voorkomen van hazelworm worden op voorhand uitgesloten vanwege het ontbreken van geschikt habitat binnen en in de directe omgeving van het plangebied.

Binnen het plangebied is hooguit een zwervend exemplaar van een algemene soort te verwachten zoals bruine kikker of gewone pad (tabel 1 soorten).

Effectenbeoordeling

Voor soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. In het kader van de algemene zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn geen specifieke maatregelen nodig.

Beschermde ongewervelde diersoorten

Uit het plangebied en/of omgeving (0-1 km) zijn geen waarnemingen bekend van beschermde soorten ongewervelde. Gezien het ongeschikt habitat en het ontbreken van geschikte waardplanten binnen het plangebied wordt het voorkomen van beschermde ongewervelde diersoorten op voorhand uitgesloten. Negatieve effecten voor beschermde ongewervelde soorten zijn daarmee op voorhand uitgesloten.

Conclusie en aanbevelingen

- Diverse algemeen beschermde grondgebonden zoogdieren van tabel 1 (konijn, mol, veldmuis etc.) kunnen mogelijk van het plangebied gebruik maken. Voor de genoemde soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. Hiervoor geldt echter wel de algemene zorgplicht.
- Diverse bomen, struiken, begroeiing en jonge opslag worden met de planontwikkeling verwijderd. In de bomen zijn geen eekhoornnesten aangetroffen. In de omgeving is voldoende foerageergebied aanwezig, er verdwijnt geen essentieel foerageergebied voor de eekhoorn. Negatieve effecten op eekhoorn en overige zwaardere beschermde soorten grondgebonden zoogdieren worden op voorhand uitgesloten.
- Binnen het plangebied zijn enkele broedende vogels te verwachten in de bomen, struiken, begroeiing en jonge opslag en in de hagen aan de randen van het plangebied. Tevens zijn er broedende vogels te verwachten in de aanwezige bomen op de begraafplaats en in de begroeiing bij de pastorie. Door werkzaamheden in de directe omgeving van de bomen, struiken, begroeiing en jonge opslag kan er verstoring van broedende vogels plaatsvinden. Door werkzaamheden hier buiten de broedperiode (als broedseizoen kan de periode tussen half maart en half juli globaal worden aangehouden) uit te voeren dan wel te starten, wordt de kans op negatieve effecten geminimaliseerd. Indien op een locatie geen bewoonde nesten, broedende of nestelende vogels aanwezig zijn, mogen ook tijdens het broedseizoen werkzaamheden worden uitgevoerd. Het is dan wel vereist dat voor aanvang van werkzaamheden het opgaande groen geïnspecteerd wordt op aanwezige bewoonde nesten, legsels of nestjongen en, indien deze aanwezig zijn, de werkzaamheden uit te stellen tot nadat de jongen zijn uitgevlogen.
- Met het ontwikkelen van het plangebied zou mogelijk leefgebied verloren kunnen gaan van enkele vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten. Voor huismus zal binnen het plangebied ge-

schikt leefgebied ontstaan en behouden blijven. Voor kerkuil is het plangebied ongeschikt, voor overige soorten roofvogels zoals roek blijft binnen en in de omgeving voldoende (alternatief) foerageergebied voorhanden. Negatieve effecten voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zijn uitgesloten.

- Binnen het plangebied is hooguit een zwervend exemplaar van een algemene soort te verwachten zoals bruine kikker of gewone pad (tabel 1 soorten). Voor soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel geldt hiervoor de algemene zorgplicht.
- Binnen het plangebied zijn geen zwaarder beschermde soorten vaatplanten, grondgebonden zoogdieren, vleermuizen, vogels, vissen, reptielen, amfibieën en overige ongewervelden (zoals bijv. zeldzame dagvlinders en libellen) te verwachten. Negatieve effecten voor deze soortgroepen zijn op voorhand uitgesloten met inachtneming van de zorgplicht.
- In het kader van de algemene zorgplicht is het noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen.